

Årsberetning for Vega kommune 2025

Innholdsfortegnelse

OM ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING.....	2
1.0 ØKONOMISK UTVIKLING OG STILLING.....	2
1.1 Driftsresultat 2025.....	2
1.2 Forklaring til vesentlige budsjettavvik.....	4
1.3 Budsjettgjennomføringen.....	7
1.4 Investeringsregnskapet.....	16
1.5 Finansielle måltall.....	18
1.6 Samfunn og økonomiske utfordringer.....	20
2.0 VIRKSOMHETENS MÅLOPPNÅELSE OG ANDRE IKKE-ØKONOMISKE FORHOLD.....	21
3.0 SYKEFRAVÆR	22
4.0 LIKESTILLING MM	23
5.0 ETIKK.....	24
6.0 INTERNKONTROLL.....	24

Om årsregnskap og årsberetning

Fristen for avleggelse av årsregnskap 2025 var 22.02.26. Vega kommunes årsregnskap for 2025 med dokumentasjon ble levert kommunerevisjonen på Teams 20.03.26. Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Årsregnskap med årsberetning overleveres kontrollutvalg og revisjon samt formannskap og kommunestyre for videre behandling.

Kravene til årsberetning følger av kommunelovens § 14-7. Årsberetningen skal redegjøre for:

- forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.
- vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

1 Økonomisk utvikling og stilling¹

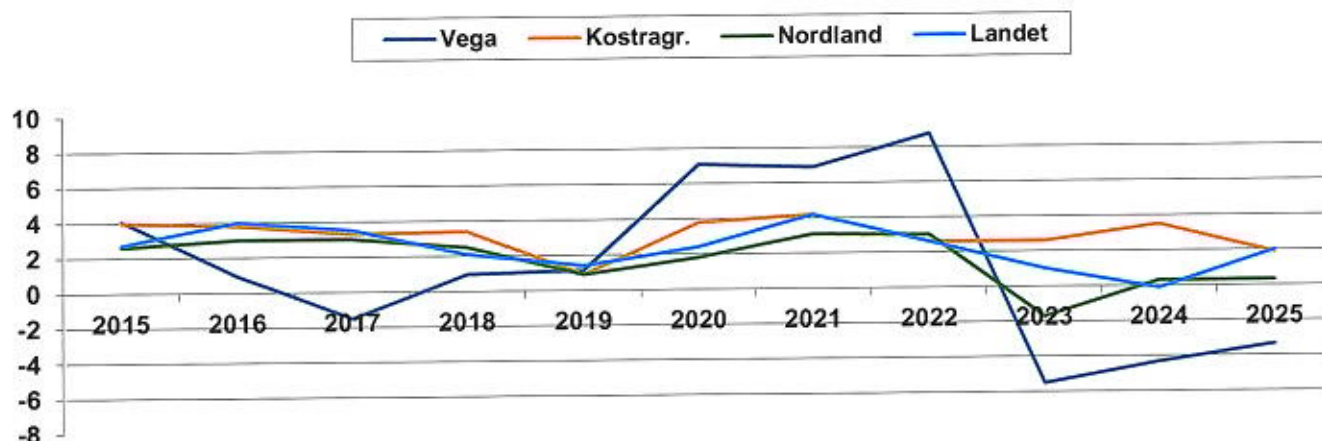
1.1 Driftsresultat 2025

Her er en forenklet oversikt som viser driftsresultatet i kommunen over flere år:

Område	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Inntekts- og formueskatt	40 662	29 272	38 165	49 367	32 609	27 179	27 920
Eiendomsskatt	2 274	2 262	2 308	2 291	2 037	1 837	2 184
Rammetilskudd	86 690	86 534	73 490	61 488	70 972	70 297	65 417
Øvrige driftsinntekter	64 576	70 896	60 077	54 594	43 157	40 980	41 138
Sum driftsinntekter	194 202	188 965	174 040	167 740	148 776	140 294	136 659
Driftsutgifter	197 267	194 432	179 866	155 425	143 186	133 822	135 683
Finansinntekter	5 466	6 073	3 405	4 495	4 065	2 672	3 070
Finansutgifter	16 690	19 763	16 892	11 860	9 258	9 646	10 341
Motpost avskrivn	10 802	10 993	9 831	9 745	9 867	10 452	7 864
Netto driftsresultat	6 486	8 162	9 480	-14 695	-10 264	-9 949	-1 569
Nto driftsres i %	3,34	4,32	5,44	- 8,76	- 6,90	-7,09	-1,14%

¹ Pliktig del av årsberetning etter Kommunelovens § 14-7.

Netto driftsresultat betegnes ofte som et mål på kommunens økonomiske balanse. Netto driftsresultat utgjør negativt 3,34 %. I 2024 var dette **negativt** 4,32 %. Kostra-tall viser et netto driftsresultat for kommunene (unntatt Oslo) samlet på 2,0 % (positivt) i 2025. I kostragruppe 14 som vi tilhører 1,9 % (positivt). Netto driftsresultat er ca 5,7 mill kr høyere enn regulert budsjett. I hovedsak skyldes dette høyere driftsinntekter enn budsjettet. Høyest positive avvik på «Overføring og tilskudd fra andre» (i hovedsak refusjon sykelønn og momskompensasjon) som finansierer økte utgifter til lønn og andre driftsutgifter. I tillegg er det inntektsført 5 mill kr i tilskudd fra staten (Riksantikvaren) som ikke ble budsjettet, og 1,7 mill kr mer i tilskudd fra Imdi (flyktninger). Ca kr 142 000 mindre i skatteinntekter og rammetilskudd i forhold til regulert budsjett. Netto finansutgifter ble ca kr 217 000 lavere enn regulert budsjett.

Figuren ovenfor viser utviklingen i netto driftsresultat fra 2015-2025 sammenlignet med Kostragruppen, Nordland og landet u/Oslo (Kostratall pr. 16.03.2026 - foreløpige tall) **Netto driftsresultat viser en betydelig økning fra 2019 til 2022 men en betydelig reduksjon fra 2022-2024. Fra 2024-2025 en forbedring på ca 1 % (ca 1,7 mill kr) men fortsatt negativt. For Kostragruppen en nedgang på 1,6 %, har satt ingen endring på fylket (fant ingen tall for 2025), landet u/Oslo viser en økning fra -0,1 til 2,0.** Målet for oss er et positivt netto driftsresultat.

Brutto driftsutgifter viser samlet sett et merforbruk på ca 14,874 mill kr, dersom vi korrigerer for avskrivninger, og sum driftsinntekter en merinntekt på ca 20 412 mill kr. Merutgiften skyldes i hovedsak økte lønnsutgifter, økte utgifter til kjøp av varer og tjenester og momskompensasjonsutgifter. Merinntekten skyldes i hovedsak økte momskompensasjonsinntekter, overføringer fra staten (inkl. ref. sykelønn) og tilskudd fra staten på 5 mill kr (bærekraftig næringsutvikling/grønn næringsutvikling) som ikke var budsjettet.

I årsavslutningen er det gjort regnskapsføringer av utgifter på til sammen ca 6,210 mill kr som gjelder premieavvik og amortisering m/ arbeidsgiveravgift. Tidligere år har dette tallet vært positivt. Premieavvik er en differanse mellom betalt pensjonspremie og aktuarberegnet pensjonskostnad, og som ikke er en reell inntekt kommunen kan disponere. I løpet av perioden 2002-2023 er det ført en "inntekt" i driftsregnskapet. I 2024 ble det ført en «utgift» på 5,633 mill kr. Sum premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift utgjør **21,2** mill kr pr. 31.12.24, med tilsvarende motpost i balansen som skal nedbetales (utgiftsføres) over en periode på 15/10/7 år. Amortiseringen/nedbetalingen i 2025 utgjør 6,210 mill kr. I tillegg har vi mottatt premiefond fra KLP (Kommunal Landspensjonskasse) på ca 11,2 mill kr. Denne bruker vi til

å redusere pensjonspremien tilsvarende. Noen kommuner velger å avsette disse midlene til senere års bruk. Sum premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift utgjør ca 15 mill kr pr. 31.12.25.

Skattetallene: Skattetallene, som SSB publiserte 19. januar, viser at kommunenes skatteinntekter i 2025 var på vel 236,5 mrd. kroner, eller 10,8 prosent høyere enn i 2024. Fylkeskommunenes samlede skatteinntekter var på 45,9 mrd. kroner, 10,1 % høyere enn året før.

Desember er en liten skattemåned. Skatteinngangen i desember 2025 var 4,7 mrd. Kroner i kommunene. Det er 0,5 mrd kroner mer enn i desember 2024. Fylkeskommunene hadde i desember en skatteinngang 0,9 mrd. kroner, som er om lag 100 mill. kroner mer enn desember 2024. Veksten kan i stor grad knyttes til økning i innbetalt forskuddsskatt og tilleggsforskudd sammenlignet med samme periode i fjor.

For Vega kommune ble skatteinngangen på 40,661 mill kr, det er ca 11,383 mill høyere enn 2024 og ca 4,387 mill kr lavere enn opprinnelig budsjett 2025.

Rammetilskuddet ble på 86,690 mill. kr som er 6,795 mill kr høyere enn opprinnelig budsjett. I tillegg ble det budsjettert skjønnsmidler på grunn av ekstra høye kostnader til barnevern på kr 1 500 000,-. Da kostnadene til barnevern ble redusert med ca samme beløp ble det ikke søkt på/ikke mottatt «kriseskjønn» vedr. barnevern i 2025. Budsjettert tilskudd på 1,5 mill kr ble «flyttet» fra 1800 Finans (ramme og skatt) til ansvar 1210 Barnevern.

Andre vesentlige overføringer/tilskudd: Kommunen har mottatt ca 1,8 mill kr fra havbruksfondet som var ca kr 200 000 lavere enn budsjett.

Som nevnt foran mottok kommunen 5 mill fra staten/Riksantikvaren til bærekraftig næringsutvikling, samme beløp som i 2024. Dette ble ikke budsjettert. Beløpet er avsatt til senere års bruk.

Det er inntektsført 11,3 mill kr i integreringstilskudd, ca 1,7 mer enn budsjettert. Vi mottok ca kr 500 000 mer i 2025 som følge av bosetting i desember.

Finansområdet: Finansområdet viser et positivt avvik på kr 217 000. Det skyldes økt aksjeutbytte og renteinntekter. Renteinntektene utgjorde kr 350 000 og aksjeutbytte kr 436 000.

Beregning av minimumsavdrag i henhold til kommuneloven § 14-18 viser at vi har betalt tilstrekkelig med avdrag, ca kr 900 000 over. Kommunen bør ta sikte på å øke avdragsutgiftene for å redusere en høy lånegjeld.

Lønnsoppgjøret

Resultatet av lønnsoppgjøret for kommunene fikk en fastsatt ramme på 4,4 prosent i kap. 4.

Lønnstilleggene ble gitt fra 1. mai 2025 og varierer mellom 14 500 og 21 200 kr.

Vi budsjetterte med 4 % i årslønnsvekst som var i henhold til prognosene.

Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner

Det vises til egen oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i årsregnskapet. *Årets budsjettavvik er i balanse etter bruk av disposisjonsfond på kr 9 138 950. Etter dette er disposisjonsfondet redusert fra kr 15 729 487 til 5 797 134 pr. 31.12.25.*

1.2 Forklaring til vesentlige budsjettavvik

Ifølge kravene til årsberetning skal det redegjøres for beløpsmessige budsjettavvik. I tillegg stilles det krav om å redegjøre for eventuelle vesentlige brudd med kommunestyrets premisser for hva bevilgningene skal kunne brukes til. Dette omtales under kap. 2.0. Det er et vesentlighetskrav til hvilke budsjettavvik det skal redegjøres for men hva som er et vesentlig vil kunne være forskjellig fra kommune til kommune. I det følgende legges til grunn vesentlighet, mindre beløpsmessige budsjettavvik redegjøres det ikke for.

Viser til regnskapsskjema *økonomisk oversikt – drift*. I det følgende kommenteres avvikene mellom regnskap og regulert budsjett.

Avvik fra budsjett kan illustreres på følgende måte:

	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
Driftsinntekter	(194 202)	(173 790)	(20 412)
Driftsutgifter	186 465*	*171 590	14 875
Finansinntekter	(5 466)	(4 680)	(786)
Finansutgifter	19 690	19 120	570
Netto avsetninger	(6 486)	(12 239)	5 753
Mindre-/merforbruk	(0)	(0)	(0)
( ) Inntekt.		*Ekskl avskrivninger	

Driftsinntekter 2025

Kommunens brutto driftsinntekter i 2025 ble ca 20,412 mill kr høyere enn regulert budsjett. De største avvikene forklares slik:

Brukerbetalinger: Her inngår bl.a. brukerbetalinger innenfor barnehage, egenandeler/medisin/refusjoner legetjenesten og vederlag opphold i institusjon. Regnskap og regulert budsjett ca i balanse, ca kr 77 000 lavere enn regulert budsjett.

Salgs- og leieinntekter: Her inngår i hovedsak husleieinntekter, salg av tjenester og kommunale avgifter. Høyere inntekt på ca 1,28 mill kr (ca 11 %) er mindre vesentlig og kommenteres ikke spesielt utover ordinær prisregulering.

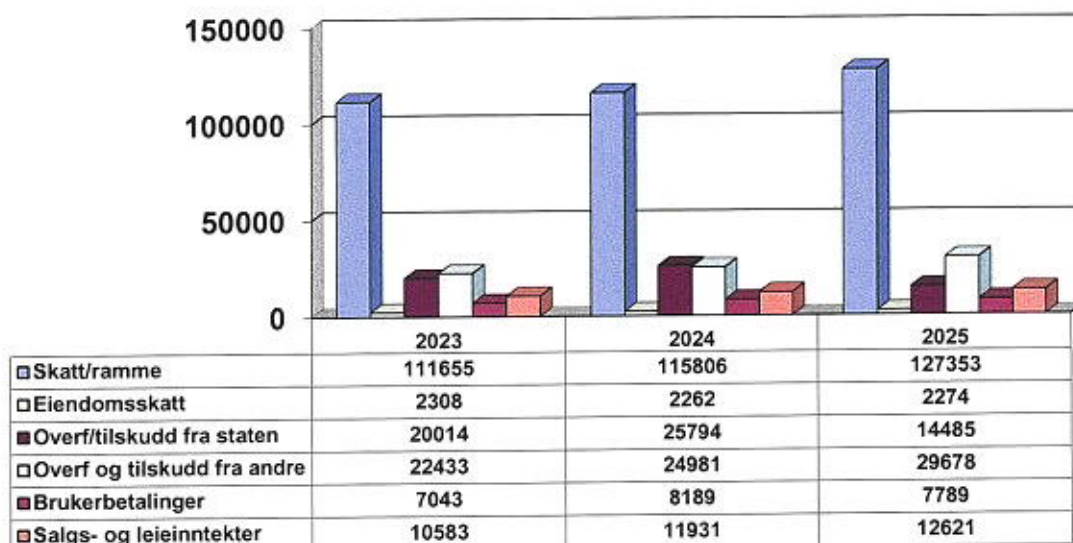
Overføringer og tilskudd fra andre viser en merinntekt på ca 20 mill kr i forhold til regulert budsjett. Dette skyldes i hovedsak refusjon sykelønn (7,7 mill kr), høyere refusjon fra staten (bl.a. bærekraftig næringsutvikling på 5 mill kr). I tillegg kommer høyere momskompensasjonsinntekter på ca 3,370 mill kr.

Rammetilskudd viser en høyere inntekt i forhold til opprinnelig budsjett med ca 6,795 mill kr, i forhold til regulert budsjett kr 4,545 mill kr. Jfr. kommentar om økning skatteinntekter nedenfor.

Andre statlige overføringer og andre overføringer blant annet rentekompensasjon (sykehjem, skole og kirke, havbruksfond, integreringstilskudd). Inntektene er ca kr 722 000 lavere enn opprinnelig budsjett og skyldes i hovedsak feil bruk av art i budsjettet. Ca kr 3 mill kr skulle vært budsjettet på «Overføringer og tilskudd fra andre». Dersom merinntekt integreringstilskudd på 1,7 mill, rentekompensasjon ca 355 000 og lavere inntekt på havbruksfondet på ca kr 190 000 vil dette tilsvare ca «avviket» på kr 722 000.

Skatt på inntekt og formue viser en lavere inntekt på ca 4,387 mill kr i forhold til opprinnelig budsjett og ca 4,687 000 mill kr lavere enn regulert budsjett. Jfr. omtale ovenfor.

Driftsinntekter fordelt på inntektstype (tall i hele tusen):

Driftsutgifter 2025

Kommunens brutto driftsutgifter (ekskl. avskrivning) er samlet sett ca 14,875 mill høyere enn budsjettet:

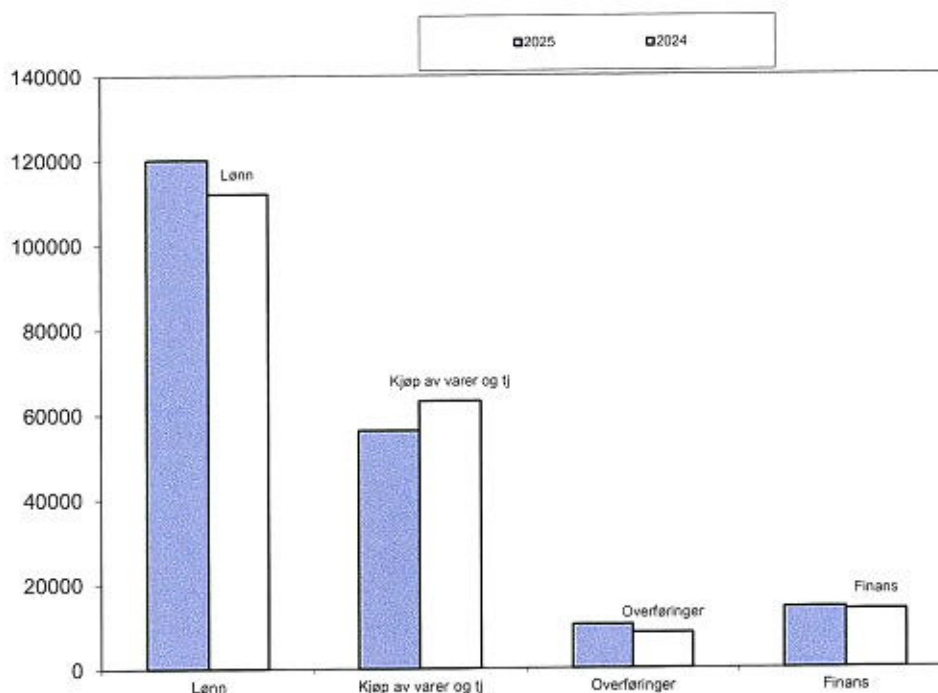
Lønnsutgifter viser et forbruk som er ca 6,407 mill kr høyere enn det regulert budsjett tilsier. Korrigerer vi for merinntekt på refusjon sykelønn (7,704 mill kr) blir det et mindreforbruk på ca 1,297 mill kr. Men dette må også ses i sammenheng med kjøp av tjenester (nedenfor). Bl.a. til kjøp fra vikarbyråer.

Sosiale utgifter viser at budsjett og regnskap er i ca balanse, et mindre positivt avvik på kr 76 000. Jfr ovenfor om ref. sykelønn da refusjonen også inkluderer en del av de sosiale utgiftene. Mindreforbruket på pensjon (inkl. premieavvik) – er ikke vesentlig, ca kr 81 000.

Kjøp av varer og tjenester er ca 4,916 mill kr høyere enn budsjettet. I dette inngår bl.a. kjøp av konsulent tjenester som er ca 2,847 mill kr høyere enn budsjettet. Jfr. kommentaren til «Lønnsutgifter». Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon er ca kr 558' høyere enn budsjettet. Det gjelder i hovedsak innenfor oppvekst (PPT og undervisning av elever i andre kommuner, revisjon, musikk og kulturskoler, interkommunale tjenester som IKT, brann og beredskap).

Overføringer og tilskudd til andre er ca 3,628 mill kr høyere enn budsjett. I hovedsak gjelder dette høyere momskompensasjon (ca 3,370 mill kr)

Kommunens brutto driftsresultat er dermed ca 3,606 mill kr høyere enn budsjettet (ekskl. avskrivn).

Driftsutgifter fordelt på type utgifter 2025 og 2024:

Som vi ser av figuren er driftsutgiftene utenom kjøp av varer og tjenester høyere i 2025.

Finansutgifter er ca kr 534 000 høyere enn i 2024.

Finansinntektene er ca kr 606 000 lavere enn i 2024 som i hovedsak skyldes aksjeutbytte.

1.3 Budsjettgjennomføringen

Budsjettgjennomføringen omhandler i hvilken grad de politiske vedtatte budsjetttrammer (netto) er overholdt. Det skal utarbeides kvartalsvise økonomirapporter (inkl. 2 halvårsrapporter til kommunestyret) fra hvert ansvarsområde hvor eventuelle omprioriteringer gjennomføres i form av budsjettreguleringer. Kvartalsrapportene pr. 01.04. og 01.10. behandles kun av formannskapet (dersom vesentlige forhold går disse videre til kommunestyret) mens kvartalsrapportene pr. 01.07. og 01.12. (økonomiske halvårsrapporter) blir lagt fram for kommunestyret. I 2025 ble det ikke levert 2 skriftlige kvartalsrapporter til formannskapet men én kvartalsrapport som ble presentert muntlig. Kommunedirektøren er pålagt å opplyse om vesentlige forhold i regnskapet.

Tabellen under viser en sammenstilling av sum utgifter og inntekter, og avviket mellom (regulert) budsjett og regnskap for virksomhets- og ansvarsområdene (jfr. bevilgningsoversikt drift):

Ansvar	Ansvar(T)	Regnskap 2025	Reg. budsjett	Avvik
	Oppvekst, livsutfoldelse og kultur	37 730 166	39 020 740	-1 290 574
1110	Rektor	26 476 925	27 273 624	- 796 700
1120	Styrer	10 375 375	10 843 158	- 467 783
1510	Bibliotek	877 866	903 958	-26 092
	Helse, pleie og omsorg	60 485 055	59 458 834	1 026 221
1200	Sosial/NAV	1 733 176	1 718 222	14 954
1210	Barnevern	6 995 029	8 596 276	-1 601 248
1220	Psykiatritjenesten	621 563	514 147	107 416
1300	Helsetjenesten	8 943 788	8 128 360	815 428
1310	Helsestasjon	970 147	1 081 806	- 111 659
1400	Hjemmetjeneste	12 993 977	12 940 179	53 798
1410	Institusjon	28 227 375	26 479 844	1 747 531
	Verdensarv, natur og kulturarv	4 944 851	4 825 169	119 682
1500	Kultur	3 903 276	3 829 194	74 082
1030	Miljø	1 041 575	995 975	45 600
	Næring og bosetting	11 937 181	13 936 616	-1 999 435
1600	Samfunn og utvikling	11 082 310	12 960 780	-1 878 470
1020	Landbruk	854 871	975 6	- 120 965
	Sentraladministrasjon	18 729 322	16 211 886	2 517 436
1000	Kommunedirektør	10 934 899	9 448 983	1 485 916
1040	Økonomi	2 645 660	2 444 287	201 373
1060	Flyktningetjenesten	5 148 763	4 318 616	830 147
	Fellesutgifter og finanser	6 316 589	6 116 449	200 140
1800	Fellesutgifter og finanser	6 316 589	6 116 449	200 140

Minus betyr positivt budsjettavvik. Avskrivninger er ikke belastet ansvarsområdene. Art 810 statlige overføringer er ikke med.

Kommentarer til avvik er kommentert på de ulike ansvarsområdene.

Virksomhetsområde Oppvekst, livsutfoldelse og kultur

Mindreforbruk: kr 1 290 574. Korrigert for budsjettert tilskudd fra Imdi på ca 1,3 mill kr blir det et merforbruk på kr 47 000. Voksenopplæringen inngår i dette virksomhetsområdet. Det bør inngå i flyktningetjenesten, ansvar 1060. Her framgår et mindreforbruk på ca 239 000.

Ansvarsområde 1110 Rektor

Her inngår Vega barne- og ungdomsskole, skoleskyss, SFO og Voksenopplæring. Samlet mindreforbruk på ca kr 796 700. Dette må korrigeres for mindreforbruk på voksenopplæringen på kr 239 000.

Ifølge Kystrieket IKT ble det høyere utgifter til skolemigreringen enn det som var forutsatt. For Vega sin del utgjorde dette kr 262 829. I tillegg har prisveksten også truffet hardt når det gjelder ulike lisenser og liknende. Refusjon for gjesteelever ble ca 1,4 mill kr høyere enn budsjettert. Dette finansierer budsjettert inntekt på ca 1,3 mill kr knyttet til ekstraordinært tilskudd Imdi (flyktningetjenesten) som vi ikke mottok i 2025.

Kommentar fra rektor:

Refusjon for gjesteelever ble større enn budsjettet. Videre ble betaling for gjesteelev fra Vega mindre enn tidligere grunnet endring av behov.

Skolen har et stort korttidsfravær som genererer vikarutgifter og overtidsbetaling, og slitasje på øvrig personal. Videre har vi et relativt høyt sykefravær – legemeldt. Utfordringer på enkelte trinn har medført økt voksentetthet i form av styrking. Antall barn som mottar tilbud på SFO har økt, det medfører høyere lønnsutgifter.

Prisstigning på matvarer og andre innkjøp må reguleres bedre, slik at det passer med faktiske priser. Skolen kjøper undervisning fra privat aktør for å kunne dekke opp fag vi selv ikke har kompetanse på. Dette må vurderes – det vil være mere lønnsomt å utdanne egne ansatte på sikt.

Positivt avvik SFO må skyldes en feilføring mellom skole og SFO.

Å opprettholde en skole med kvalitet – og å holde målsettinger er krevende, både ressursmessig og økonomisk. Skolen jobber kontinuerlig med å arbeide på en rasjonell og funksjonell måte for å gi elevene et godt tilbud, som viser seg i elevenes prestasjoner. De siste resultat av nasjonale prøver og elevundersøkelsen viser at vi er på god vei, og at vi klarer å holde våre målsettinger også i tider der man har en større bevissthet på økonomi.

Vår skole har samme utfordringer som vi finner nasjonalt, - større andel av elever som sliter med atferdsutfordringer. Dette er ressurskrevende – og genererer et tett samarbeid med eksterne instanser.

Det jobbes bevisst med økonomi og sykefravær inn mot personalgruppen. Høyt sykefravær er kostbart, både økonomisk, og i forhold til faglig kvalitet til elevene. Vi mener det kan være mye å spare på å få en reduksjon i både legemeldt fravær, og annet korttidsfravær.

Ansvarsområde 1120 Styrer barnehage

Mindreforbruk kr 467 783.

Kommentar fra styrer: Der har vært en merutgift på inventar da det av forebyggende hensyn ble innkjøpt nye stoler til personalet.

Det er fortsatt store utfordringer med rekrutteringen til barnehage, dette gjelder alle stillinger: pedagogiske ledere, barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter. I tillegg til å skaffe vikar ved lang- og korttidssykemeldinger. Dette har slitt på personalet og medført langtidssykemeldinger. Halvdelen av det faste personale har/er langtidssykemeldt.

Dette har bevirket at det har vært én enkelt dag i 2025 hvor åpningstiden måtte reduseres for hele barnehagen og det har vært dager hvor bemanningen har vært på et absolutt minimum og den pedagogiske praksis har måtte tilsidesettes. Det er forsøkt med vikar fra vikarbyrå. Dette er et kostnadskrevende tiltak, som håpes avviklet sommeren 2026. På slutten av 2025 lykkes det å skaffe stabile og faste tilkallingsvikarer og bemanningssituasjonen er da blitt bedre.

Uteområdet er tiltak det bør brukes penger på i 2026, der er en plan underveis. Planen vil ikke kunne blir realisert uten å søke på midler.

Bedriftshelsetjenesten (ANT) har foretatt en arbeidsmiljøundersøkelse i forbindelse med at kartlegge årsaker til det høye sykefravær. Undersøkelsen viste at personalet hovedsakelig trives på arbeidsplassen og det er god stemning blant personalet. Men at det er det emosjonelle arbeidsmiljø det sliter på folk.

Ansvarsområde 1510 Bibliotekstjenesten

Ingen vesentlig avvik. Kommentar fra biblioteksjefen: Mindreforbruket skyldes delvis beskjed fra kommunens ledelse om «innkjøpsstopp» på slutten av 2025.

For barn var det en økning i utlånet av fysiske bøker, både når det gjelder fagbøker (29 %) og skjønnlitteratur (6,2 %), men for voksne ble det ikke slik. Det gledelige her får være at utlånet av voksenbøker i appen BookBites har økt med 40 %, så kanskje yngre voksne lånere foretrekker lån av e-bøker og e-lydbøker foran lån av fysiske bøker

Virksomhetsområde Helse, pleie og omsorg

Merforbruk: kr 1 026 221. 1,5 mill kr er budsjettert, men ikke omsøkt og mottatt i skjønnsmidler fra Statsforvalteren knyttet til høye utgifter til barnevern. Årsaken er vesentlig lavere utgifter til barnevern i 2025. Dersom denne inntekten legges til blir merforbruket tilsvarende høyere.

Kommentar fra helse- og omsorgsleder vedr. ansvarsområde helsetjenesten, psykiatri, hjemmetjenesten og institusjon:

For 2024 – og 2025 - er det kjent at det var/er et betydelig merforbruk på helse og omsorg i Vega kommune. Det er fra februar 2025 arbeidet med å redusere de faktorene som har bidratt til dette merforbruket. Det handler om pasientflyt, oversikt og kontroll på søknader og vedtak, rutiner for mottak av ferdigbehandlet pasienter, og faktorer i drift som er kostnadsdrivende. Det har vært ledighet i stillinger i hele 2025 – og dermed arbeidet med rekruttering. I tillegg har sykefravær bidratt til økte kostnader for innleie av vikar – samt at Vega kommune får dekket bare delvis kostnadene rundt sykefraværet.

Ansvarsområde 1200 Sosial/NAV

Vega kommune inngår i NAV Sør-Helgeland. Vertskommune Brønnøy.

Merforbruk kr 14 954. Økonomisk sosialhjelp (ekskl. flyktninger) er ca kr 475 000, ca kr 52 000 høyere enn budsjettert. Kvalifiseringsstønad utgjør ca kr 363 000, kr 60 000 mer enn budsjettert.

Ansvarsområde 1210 Barnevern

Vega kommune inngår i Sør-Helgeland barneverntjeneste. Vertskommune Brønnøy.

Mindreforbruk i forhold til regulert budsjett på ca 1,6 mill kr. Dersom vi korrigerer for budsjetterte skjønnsmidler på 1,5 mill kr blir mindreforbruket tilsvarende mindre. Jfr. kommentar under virksomhetsområde. Årsak til mindreforbruket er i hovedsak (kommentar fra leder i barneverntjenesten):

Fosterhjem/Bufetat: Flere fosterhjems- og institusjonsplasseringer er avsluttet.

Reiseutgifter: Som følge av endringer har det vært behov for mindre reiseaktivitet enn opprinnelig planlagt.

Der er også endring i noen saker, som har medført at kostnader er flyttet fra funksjon 252 Tiltak utenfor familien til funksjon 251 Tiltak i familien.

Ansvarsområde 1220 Psykiatritjenesten

Merforbruk kr 107 416. Skyldes merutgifter i forbindelse med nyansettelse i stillingen som psykiatrisk sykepleier.

Ansvarsområde 1300 Helsetjenesten

Legetjenesten har et merforbruk etter regulert budsjett på kr 815 428. Dette skyldes i hovedsak sykemelding og permisjon. Den 3. fastlegehjemmelen har stått ledig i hele 2025. Dette er det leid inn vikar i. Det er betydelig større kostnad å leie inn vikar. Samtidig har Vega kommune flere vikarleger som ønsker å komme til Vega – slik at vi har sluppet å leie inn fra vikarbyrå. Vi har i 2025 betalt 50 – 55 000,- pr. uke for vikarlege. Om vi hadde leid inn fra vikarbyrå hadde kostnaden vært ca 80 000,- per uke. Vi har forsøkt å leie inn vikar 3 av 4 uker. Dette for å spare utgifter i drift. Fra september har vi to fastleger på plass ved Vega legekantor – men den ene legen har hatt delvis permisjon i sin stilling tilsvarende 40 % stilling. Dette for å sørge for minst mulig merforbruk samtidig som vi skal ha forsvarlig tjeneste. Vi mottok ikke tilskudd fra Helsedirektoratet for 2025 vedr. drift av legevakt i distriktkommuner.

Ansvarsområde 1410 Institusjon

Merforbruk på kr 1 747 531 etter regulert budsjett. Her handler merforbruket om innleie av sykepleier fra vikarbyrå. Fram til oktober 2025 har vi leid inn sykepleier fra vikarbyrå. Fra 20.10.25 har vi full sykepleierdekning på sykehjemmet i Vega. Vi har ansatt 3 sykepleiere i langvaktturnus. Lokal avtale med HTV er utarbeidet. Vega kommune må dekke lønn til disse samt utgifter knyttet til at vi står for husrom. Da har vi fått leid en bolig med 4 soverom, slik at alle tre vikarer må bo i samme bolig.

Pasientrelatert – for å styre bruken av tjenestene – på sykehjemmet handler det om å sikre at vi til enhver tid har ledig kapasitet til å gi innbyggere tjenester (sykehjemsplass) når det er behov for dette. Vi har per i dag

- KAD seng – kommunal øyeblikkelig hjelp seng. Denne brukes nå som forutsatt – og står ledig til pasienter som har behovet for denne tjenesten. (i februar og mars var denne sengen opptatt med langtidsplass)
- Palliativ seng – dette er et tjenestetilbud for pasienter med alvorlig sykdom og omsorg ved livets slutfase. Dette tjeneste tilbudet blir nå brukt som forutsatt og står ledig til innbyggere som har dette behovet. Fram til midten av mars var det langtidsplass på palliativt rom.
- Korttidsplasser – fra juni 2025 har vi klart å få på plass to korttidsplasser på Vega sykehjem. Dette er plasser som var belagt med langtidsplass.

I tillegg har vi et mål om å ha plan for mottak av pasienter fra sykehuset for å kunne gi et godt tjenestetilbud men også forhindre døgnmulkt fra sykehuset på ferdigmeldte pasienter. Vi har fra mars kun betalt for et døgn ferdigbehandlet pasient (mars mnd). Siden da har vi tatt imot alle ferdigmeldte pasienter og gitt dem et forsvarlig tjenestetilbud. På denne måten har vi unngått døgnbetaling på ferdigmeldte pasienter.

Andre forhold som har vært en utgift:

- Hvilerom for dem som går langvakter – arbeidsmiljølovens bestemmelser
- Avviklet røykerom på Vega sykehjem – etter pålegg fra branntilsyn
- Innkjøp av induksjonstopp med tidskontroll på ovner som er på pasientkjøkken på avdelingen (3 stk)
- Oppgradering av medisinteknisk utstyr
- Rekrutteringstilskudd er utbetalt, en merkostnad på 150 000,-. Dette var en sak som var vedtatt før nåværende helse- og omsorgsleder gikk inn i stillingen, så dette er oppfølging av tidligere vedtak. Forutsatt finansiert med disposisjonsfond men da det ikke ble budsjettet i 2025 er tilskuddet finansiert av ordinær drift

Skolemat

Fra 1. mai 2025 har produksjonskjøkkenet på Vega sykehjem overtatt driften av skolemat. det handler i utgangspunktet om å sikre ivaretagelse av forskriften IK MAT.

Ansvarsområde 1400 Hjemmetjenesten

Merforbruk på kr 53 798,-. Det er tilført 2,55 mill kr til ansvarsområdet i regulert budsjett.

Dette skyldes i hovedsak overtid og innleie av arbeidskraft, noe fra vikarbyrå, ved fravær og ferieavvikling. Dette handler om at det må være to medarbeidere på arbeid på ettermiddag – det er i budsjettet bare lagt opp til en medarbeider. Dette er uforsvarlig drift og vi har derfor måttet leie inn en ekstra hver ettermiddag (vi har pasientoppfølging der medarbeider ikke får være alene på grunn av vold og trusler – vi har tunge løft som krever at det er to til stede – i tillegg til økt trykk på hjemmetjenesten). Trykket på hjemmetjenesten er som forventet å øke på grunn av den demografiske utviklingen og at Vega kommune også har som mål at pasienter skal bo hjemme lengst mulig.

Brukerpersonlig assistent (BPA): Dette er en enkeltsak som krever bemanning 24/7. Det er ressurskrevende tjenester der Vega kommune ikke hadde muligheter til å forutse dette for budsjettåret 2025. Det ble søkt om «kriseskjønn» fra Statsforvalteren på 2,4 mill kr men fikk ikke tildelt noe midler. Tjenesten er fra 01.01.2026 innarbeidet i budsjettet.

Det vi skal arbeide med videre framover:

- Utarbeide plan for drift i helse og omsorg
- Papirløs tjenesteyting. Det handler om vedtak, saksbehandling, som fra 1.1.2026 skal være digitalt
- Prosjektsøknader for utviklingsprosjekt
- Være på i forhold til ulike ordninger som kan bidra positivt til økonomien – innkjøpsrutiner, felles lager, sykefraværsoppfølging, evt. tilskudd å søke på
- Kompetansehevende tiltak. Gjøre organisasjonen mer robust i forhold til tjenesteyting
- HMS – kvalitetssikring

Virksomhetsområde verdensarv, natur og kulturarv

Samlet negativt budsjettavvik kr 119 682.

Ansvarsområde 1500 Kultur

Negativt avvik på ca kr 131 000 ekskl. netto utgifter Ungdomslos. Gjelder i hovedsak ikke budsjetterte utgifter til Nordland fylkeskommune vedr. sceneinstruktør, ca kr 48 000. Det ble også budsjettert ca kr 26 000 for lite til Helgeland Museum, høyere utgift til musikk-kulturskole ca kr 38 000 enn det som var budsjettert, høyere utgift til kulturtiltak ca kr 48 000 og Vega-dagene ca kr 30 000 (inkl. tapt fordring kr 10 000).

Ansvarsområde 1030 Miljøvern

Et netto merforbruk på ca kr 46 000. Under dette ansvarsområde ligger friluftsområder. Merforbruket skyldes renhold toaletter mm i friluftsområde. Budsjettert på funksjon 335 Grøntanlegg mm.

Virksomhetsområde Næring og bosetting

Mindreforbruk ca 2 mill kr og skyldes i hovedsak vakanse i stillinger, lavere strømutfgifter enn budsjettet, lavere utgifter til selvkostområder og høyere inntekter enn budsjettet.

Ansvarsområde 1600 Samfunn og utvikling

På dette ansvarsområdet framkommer et mindreforbruk på kr 1,8 mill kr. Nedenfor framgår netto utgift pr. funksjon innenfor ansvarsområdet:

Konto	Konto(T)	Beløp	Reg. budsjett	%-forbruk
12041	Adm. tekniske tjenester	1 586 943,13	1 340 652,00	118,37
13001	Rådhuset	266 315,37	307 528,00	86,60
22141	Gladstad bhg vedl/drift	650 797,97	392 676,00	165,73
22241	VBU - vedlh/drift	2 910 774,52	2 668 086,00	109,10
26141	VSA, vedlikehold/drift	2 258 043,07	2 580 359,00	87,51
26501	Kommunale boliger	-174 490,64	-56 031,00	311,42
26502	Trygde/livsløps boliger	-816 487,77	-463 707,00	176,08
26503	Omsorgsbolig drift - VSA	-497 360,63	-480 000,00	103,62
26506	Omsorgsbolig drift-Høgåsen	-110 552,87	-367 191,00	30,11
26508	Kommunale leiligheter	33 271,51	0,00	0,00
30202	Byggesaksbehandling	30 643,00	39 000,00	78,57
30300	Kart	731 698,55	398 946,00	183,41
30301	Oppmåling	-219 042,85	117 377,00	-186,61
31501	Festetomter	36 987,00	-10 000,00	-369,87
33001	Havner/kaier	-727 880,18	-163 015,00	446,51
33204	Vei og gateløys	79 161,40	84 000,00	94,24
33241	Sommervedlikehold vei	802 078,98	841 834,00	95,28
33242	Vintervedlikehold vei	1 507 895,66	1 484 334,00	101,59
33541	Vedlikehold grøntanlegg	553 273,77	637 842,00	86,74
33801	Feiervesen-Drift	42 325,40	0,00	0,00
33900	Beredsk mot brann/ulykke	3 210 664,66	2 582 833,00	124,31
33902	Oljevernberedskap	29 868,00	25 000,00	119,47
34000	Produksjon av vann	1 291 223,55	2 652 745,00	48,67
34500	Distribusjon av vann	-1 750 251,05	-1 518 827,00	115,24
35300	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-737 440,38	-199 949,00	368,81
35400	Tømming av slam/septikk	2 271,81	22 000,00	10,33
35500	Innsamling av avfall	-22 918,00	0,00	0,00
36501	Gammelskolen(drift)	55 611,63	75 645,00	73,52
38041	Drift idrett-lysløype	0,00	60 000,00	0,00
38641	Musèet	24 363,70	37 000,00	65,85
38643	Folkets Hus (Allbrukshus)	65 673,11	60 000,00	109,46
38646	Verdensarvsenter - drift	-44 994,28	-131 402,00	34,24
		11 068 459,94	12 960 780,00	85,40

Kommentar til avvik:

Adm. teknisk: Mindreutgift lønn pga vakanse/ikke ansatt i budsjetterte stillinger.

Havner/kai: Her framkommer et vesentlig positivt avvik i forhold til budsjett vedr. inntekter knyttet til kai/havn.

Brann: Det foreligger en merutgift på kr 628 000 og gjelder i hovedsak en fordring fra Brønnøy kommune fra 2022 vedr. utgifter til førerkort brannbil. Dette kravet har vi protestert på tidligere og må følges opp i 2026.

Vedr. selvkostområdene vann, avløp, slam, feiing vises til egen note i regnskapet. Som det framgår av oversikten har vi hatt vesentlige lavere kostnader til vann og avløp enn det som ble budsjettert.

Leieinntekter kommunale bygg: Av oversikten framgår at leieinntektene på kommunale bygg er ca kr 255 000 høyere enn budsjettert.

Ansvarsområde 1020 Næring

Et positivt avvik på ca kr 120 000. Skyldes i hovedsak lavere utgift til landbruk og andre budsjetterte tilskudd til næring (i hovedsak abonnement/kontingenter som ble lavere enn budsjettert). I tillegg kommer et positivt avvik på veterinærtjenesten, ca kr 94 000, som er ført på ansvarsområdet 1300 Helse. Høyere inntekt enn budsjettert. Veterinærtjenesten bør flyttes til dette ansvarsområdet.

Virksomhetsområde Sentraladministrasjonen

Virksomhetsområdet viser et avvik eller merutgift på ca 2,5 mill kr.

Ansvarsområde 1000 Kommunedirektør

Merutgift på ca 1,5 mill kr. Dette skyldes i hovedsak renteutgifter startlån som ikke er utlånt (ca kr 370 000), fellesutgifter, godtgjørelse folkevalgte etter ny forskrift, økonomikontoret, flyktningetjenesten og fiber Ylvingen. Sistnevnte ble forutsatt finansiert med lån men da kommunen ikke eier fiberen må dette finansieres over driften. Men avsatte midler knytte til fiberutbygging ble nettoutgiften kr 254 000.

Merutgift knyttet til IKT, funksjon 12006 utgjør ca kr 283 000. I tillegg er det merutgift knyttet til IKT på de ulike virksomhets- og ansvarsområder. Av årsrapporten fra Kystriktet IKT framgår bl.a. hvorfor merutgift og andre vesentlige ikke-økonomiske forhold innenfor dette feltet: (Årsrapporten blir lagt ved årsmeldingen senere).

«1.1 Omlegging til felles skoletenant

Den viktigste satsingen i 2025 har vært å etablere en felles Microsoft 365-tenant for alle kommunenes skoler.

Arbeidet har vært omfattende og krevende, og kostnadene har blitt høyere enn opprinnelig forventet. Det skyldes primært større kompleksitet i opprydding og tilpasning av gamle løsninger og ujevn modenhet på tvers av kommunene.

1.2 Felles anskaffelse av multifunksjonsmaskiner

Kystriktet IKT har i 2025 gjennomført en større felles anskaffelse av nye multifunksjonsmaskiner.

Anskaffelsen ble gjennomført for å:

- Redusere driftskostnader gjennom felles innkjøp*
- Sikre mer robust og driftssikker utskriftsinfrastruktur*
- Erstatte en aldrende maskinpark med hyppige feil og økende servicekostnader*

Maskinparken er nå selveid, noe som forventes å gi lavere totalkostnad over maskinenes levetid.

1.3 Konsolidering, gevinstrealisering og normalisering etter etableringsåret

Etter store investeringer og mange parallelle prosesser i 2024 har 2025 i stor grad handlet om å stabilisere plattformen.

Vi har:

- Fått bedre innsikt i ordinære driftskostnader
- Redusert behovet for ekstraordinær konsulentbistand
- Standardisert driftsrutiner og sikkerhetsnivå
- Bedret intern og ekstern samhandling

Dette gir et langt mer forutsigbart grunnlag for budsjettering i 2026.

3.2 Kostnadsutvikling i 2025

Kostnader i året har i hovedsak vært knyttet til:

- Prosjektet rundt felles skoletenant
- Konsulentbistand for migrasjon og tekniske avklaringer
- Anskaffelse av multifunksjonsmaskiner
- Lisenser og integrasjonsarbeid i plattformen
- Fortsatt optimalisering av den felles driftsplattformen etablert i 2024

4. Konklusjon

2025 har vært et år hvor vi har fullført flere moderniseringsløft og samtidig fått kontroll over den nye plattformens driftsnivå. Omleggingen av skoleplattformen markerer et viktig steg i retning av mer standardiserte og fremtidsrettede IKT-tjenester. Med disse tiltakene på plass står medlemskommunene sterkere rustet for videre digital utvikling.»

Turistinformasjon mm.

Utgifter til turistinformasjon viser ca balanse. Vega kommune har kjøpt tjenester hos Vega verdensarvsenter AS.

Det foreligger et negativt avvik på F32506 Reiseliv på kr 100 000. Dette gjelder utgiftsføring av en eldre fordring.

Frivilligsentralen viser ca balanse mellom budsjett og regnskap. Kommunen har mottatt ca kr 480 000 i tilskudd til drift av frivilligsentralen. Fra 1. juni ca har stillingen vært bemannet med vikar i 100 %.

Ansvarsområde 1040 Økonomi

Et negativt avvik på ca kr 200 000 som i hovedsak skyldes merutgift til datatekniske løsninger og digitalisering og innleie av vikarer (pensjonistlønn).

Ansvarsområde 1060 Flyktningetjenesten

Negativt avvik ca kr 830 000. Dette må korrigeres for bl.a. mindreforbruk Funksjon 21300, Voksenopplæring kr 238 000, ansvarsområde 1110 Rektor og høyere integreringstilskudd enn budsjettert på ca 1,7 mill kr.

En 100 % stilling og en 50 % stilling hele året som flyktningkonsulent/-medarbeider. Flyktningkonsulent er også politisk sekretær, saksbehandler og valgansvarlig. I 2025 hadde kommunen vedtatt å bosette 15 flyktninger, men dette ble nedskalert av IMDi til 10

flyktninger. Kommunen bosatte 13 flyktninger i 2025. Pr 31.12.2025 hadde vi 40 ukrainske flyktninger på Vega.

Boligsituasjonen: Flyktingene er bosatt både i kommunale og i private utleieboliger. Når noen har reist fra Vega, har nye blitt bosatt i ledige boliger.

Arbeid: Mange flyktninger har fått jobb via Landbrukstjenesten med maling, renhold, snekring m.m. Dette er en måte å få gjort mange småjobber på, både for private og det offentlig, der arbeidsgiveravgift, forsikring, skattetrekk m.m. er ivaretatt. De som går på Introduksjonsprogram har norskundervisning i kombinasjon med praksis i arbeidslivet; butikker, skolen, omsorgssenteret og andre. Noen har fått fast jobb eller midlertidig arbeidskontrakt som landbruksavløser, butikkmedarbeider, assistent skole/SFO, barnehagen, hjemmetjeneste, renhold, vaktmestertjenesten.

De som er ferdig på Introduksjonsprogram, er i tiltak via NAV der norskundervisning kombineres med praksis i arbeidslivet, i påvente av fast jobb. Noen av flyktingene er ikke arbeidsføre pga alder eller helse, og har økonomisk sosialhjelp som inntekt.

Tilskudd fra IMDi for 2025 utgjorde til sammen kr. 11.431.291; herav 628.344 i ekstratilskudd og 1.161.063 i norsktilskudd.

Generell kommentar vedrørende avvik på ansvarsområdene:

For alle virksomhetsområdene har prisveksten på varer og tjenester i 2024 vært merkbar. Noe er kompensert i rammetilskuddet men ikke alt. Vi budsjetterer i faste priser.

1.4 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Avvik i investeringsregnskapet:

Sum brutto investeringsutgifter. Inntektene knyttet til investeringer er ikke tatt med. Det er kun vesentlige avvik som kommenteres. Jfr. bevilgningsoversikt investering.

Minusbeløp er mindretgift

Tall i 1 kroner		Regnskap 2025	Regulert budsjett 2025	Avvik
Fra bevilgningsoversikt:				
	Netto investeringer til fordeling:	20 752 446	31 368 375	-10 615 929
Prosjekt	Fordeling på prosjekt			
	EK-innskudd	482 833	500 000	-17 167
	Kjøp av aksjer			0
45000	IKT		2 150 000	-2 150 000
41301	IKT. Skrivere og PC'er	1 128 170	0	1 128 170
41316	Ny PC'er (2025)	742 004	0	742 004
41317	Skole-ny PCer 2025	173 088	218 750	-45 663
42121	Uteareal-skolen	0	0	0
	Vega barnehage. Uteområde			0
	Skolen. Tak		900 000	-900 000
	Skolen. Varmesystem			0
	Kommunale bygg. Brannkonsept		0	0
	Kommunale boliger. Uteplasser		0	0
45401	Kunstgressbane	5 652 569	6 140 000	-487 431
	Nærmiljøanlegg		300 000	-300 000
	Plasthallen			0
46135	Prestegården - Låven	29 854	125 000	-95 146
46138	Rehabilitering S-hus 2023	0	0	0
46144	Ny bil: Nissan Navara	0	0	0
46145	Opplegg til pasientvarsling	1 196 731	2 750 000	-1 553 269
46146	Kjøleaggregat VOS	1 007 482	1 000 000	7 482
46216	Tomteområde - Rørøy	0	0	0
	Kommunale utleieboliger	7 505 960	7 400 000	105 960
46227	Ylvingen hurtigbåtkai	92 006	3 000 000	-2 907 994
46232	Flytebrygge Ylvingen	0	0	0
46233	Tankbilen fra Slåttøy	1 973 295	2 125 000	-151 705
46405	Pumpestasjon Burshaugen	385 664	400 000	-14 336
46610	Folkets hus brannvarslingsanlegg	325 000	325 000	0
47201	Skilting	57 790	187 500	-129 710
	Servicebygg Gardsøy		0	0
	Vann		1 200 000	-1 200 000
	Friluftsområder		2 647 125	-2 647 125
	Helse. Hjerterarter			0
	Sum fordelt	20 752 446	31 368 375	10 615 929

* ekskl.mva

Flere av prosjektene viser mindretgift da de ikke ble igangsatt eller ferdigstilt i 2025. Kai Ylvingen bl.a. viser en mindretgift på 2,907 mill kr. Prosjekt 46145 Opplegg til

pasientvarsling ble ferdigstilt i 2025. Total sum for prosjektet ble ca 1,5 mill kr. Prosjekt Friluftsområder ble ikke påbegynt i 2025. Kunstgressbanen ble avsluttet. Nytt IT-system/migrering ble først budsjettert i investeringsregnskapet men må føres i drift. Det vises til kommentar under ansvarsområde 1000 og funksjon 12006 IT.

Investeringsinntekter utenom øremerkede tilskudd anses som «frie» inntekter og skal finansiere alle investeringsprosjektene samlet sett. Det betyr at dersom det oppstår en merutgift på et prosjekt skal evt. mindretgift på et annet prosjekt finansiere merutgiften. Helgelandskraft tilbakebetalte ansvarlig lån til Vega kommune i 2025. Det utgjorde kr 1 283 560. Dette er brukt til egenkapitalinnskudd KLP kr 482 833 i henhold til budsjettvedtak (budsjett kr 500 000) og kr 100 000 avsettes til ubunden investeringsfond i henhold til budsjettvedtak. Det ble ikke vedtatt i saken om ansvarlig lån at resten skulle avsettes så resten er brukt til å finansiere korrigerende av tidligere års feil, kr 409 000 (gjelder aksjeutbytte fra Flyco som ble ført som salg av aksjer i 2024) og ca kr 290 000 til finansiering av investeringsprosjekter.

1.5 Finansielle måltall

Årsberetningen skal redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Rapportering tilbake på de finansielle måltallene blir derfor en sentral del av årsberetningen. Eksempler på finansielle måltall som viser utvikling i kommunens økonomi er lånegjeld, netto driftsresultat og disposisjonsfond. Det er sammenhengen av store lån, lavt disposisjonsfond og lavt netto driftsresultat som gir utfordringer. Vega kommune har vedtatt følgende finansielle måltall i økonomiplanen for 2025-2028:

- Gjeldsgrad: 100 % (av brutto driftsinntekt)
- Netto driftsresultat: 0 % (bør bygges opp til 2 %)
- Disposisjonsfond: 8 % (bør bygges opp til 10 %)

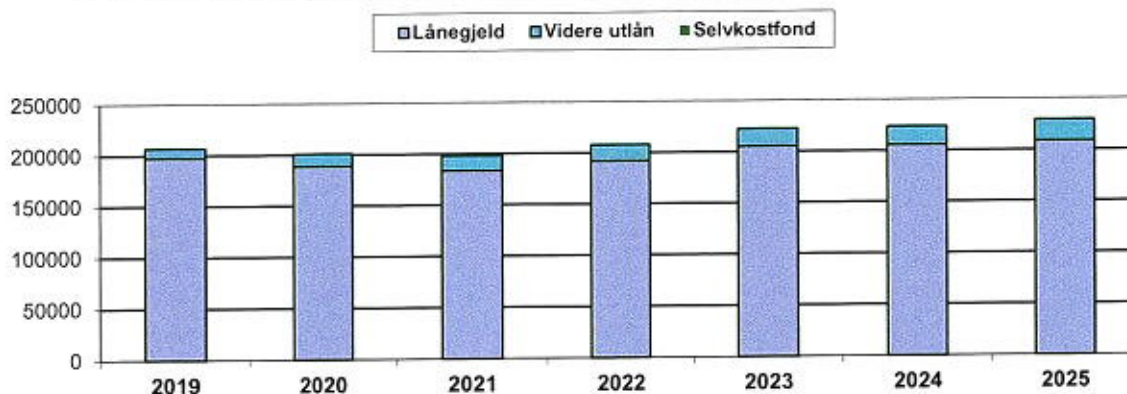
Lånegjeld

Gjeldsgraden til Vega kommune er pr. 31.12.2025 på 105,9 % av brutto driftsinntekter.

Gjeldsbelastning og konsekvensene låneopptak har for driften er svært viktig for den økonomiske styringen i nesten alle norske kommuner. Det bør derfor knyttes noen indikatorer til finansieringsstruktur og rente- og avdragsbelastning. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter sier oss hvor mye av kommunens langsiktige gjeld som skal betjenes av kommunens ordinære driftsinntekter. Det finnes flere indikatorer og nøkkeltall. Et viktig poeng med nøkkeltall knyttet til finansiering er at kommunen ønsker å begrense hvor stor andel av inntektene som går til å betjene gjeld. Det er først og fremst utgiftene knyttet til gjelden som er interessant, fordi høye finansutgifter reduserer tjenestetilbudet. Rente- og avdragsbelastning vil normalt også si noe om hvilken finansieringsstrategi kommunen har og hvor mye lån nye prosjekter finansieres med.

Kommunens langsiktige gjeld har økt fra 187,8 mill i 2019 til 205,3 mill kr i 2024. Fra 2024 til 2025 en økning på ca 3,4 mill kr til 208,7 mill kr (ekskl. videreutlån og utlån/forskuttering) Økningen i lånegjeld fra 2019 skyldes låneopptak til vei, havn, vann, avløp, renovering kommunale bygg, brannstasjon, opparbeidelse tomter, idrettsanlegg, omsorgsboliger, kommunale utleieboliger og IKT.

Kommunens lånegjeld har hatt slik utvikling fra 2019:

Figuren over viser hvor mye av lånegjelden som gjelder videreutlån (startlån og utlån til andre), men ikke hvor mye av gjelden som er selvkostlån (VAR (Vann-avløp)) og andre lån det knyttes inntekter til. Administrasjonen har foretatt en «grov» beregning av dette og funnet at ca 30 % (55,8 mill kr) av kapitalen/gjelden kan sies å være selvkost-/inntektslån. Dette er 2019-tall.

Finansutgifter-/inntekter

Forvaltning av kommunens finanser utøves i henhold til det vedtatte finansreglementet. Jfr. egen rapportering. Kommunen fikk i 2025 en samlet avkastning på sine finanser på kr 1 786 697 (bankinnskudd). I tillegg kommer renteinntekter fra Helgelandskraft på kr 9 900. Avdragsbelastningen i drift er kr 8 189 086 (2024: kr 7 993 754) og ligger over «minimumsavdrag» ihht KL § 14-18.

Aksjer, andeler og utbytte: Aksjeutbytte utgjør kr 3 186 283 der kr 2 750 328 er utbetalt fra Helgelandskraft. Kr 407 376 gjelder korrigerings av salg aksjer til aksjeutbytte (korrigerings av tidligere års feil (2004)).

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ses gjennomgående på som det viktigste måltallet for kommunal økonomi. Netto driftsresultat som resultatmål viser hvor mye av driftsinntektene som er disponible til avsetninger eller finansiering av investeringer. Tallet må ses på over flere år. Pr. i dag er resultatgrad det eneste nøkkeltallet hvor det er gitt sentrale føringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har gitt anbefalinger at tallet bør være 1,75 %. Vega kommunes resultatgrad i 2022 var 8,76 og viste en gunstig utvikling fra 2017. Fra 2023 har dette snudd til en negativ resultatgrad på 5,4 % i 2023. Negativ også i 2024 på 4,32 % men går «rette» veien til negativ 3,34 % i 2025.

Disposisjonsfond

Kommunen bør ha tilstrekkelig buffer til å håndtere midlertidige og uventede fall i inntekter eller økte utgifter. Nivået på kommunens tjenestetilbud skal kunne videreføres uten å bli påvirket av slike midlertidige svingninger. Nivået på kommunens buffer må avspeile kommunens eksponering for risiko. I økonomiplanen satte Vega kommune et mål på 8 % av driftsinntektene med økning til 10 %. Dette målet ble nådd i 2021. I 2022 ble fondet styrket med kr 13,1 mill og utgjorde pr. 31.12.22 ca 40 mill. Måltallet ble 23,8 %. Kr 10,989 mill av fondet ble brukt i 2024 og fondets beholdning tilsvarende mindre. Måltallet ble 8,32 % i 2024. I økonomiplanen for 2026-2029 er det budsjettert med bruk av fondet som tilsvarer

beholdning på fondet, dvs det ikke midler igjen på fondet pr. 31.12.26 dersom det ikke tilføres midler. Pr. 31.12.25 er disposisjonsfondet 2,98 % av totale driftsinntekter. Målet om 8-10 % er dermed ikke nådd.

Likviditet og arbeidskapital

Arbeidskapitalen og langsiktig gjeld angir henholdsvis kommunenes likvide stilling og gjeldsbelastning.

Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer og fordringer på stat, andre kommuner og private, men fratrukket kassakredittlån, sertifikatlån og leverandørgjeld. Arbeidskapitalen sier noe om kommunens likvide stilling. Kommunen må ha en likviditetsbeholdning av en viss størrelse siden inn- og utbetalinger ikke kommer til samme tid. Ved å korrigere arbeidskapitalen for forhold som bundne fond og ubrukte lånemidler av eksterne lån får vi arbeidskapitalens driftsdel. Arbeidskapitalens driftsdel viser kommunens grunnlikviditet - den delen av omløpsmidlene som ikke er gjeld eller på annen måte knyttet til bestemte formål. Arbeidskapitalens driftsdel har vært negativ. Dvs at kommunen må legge til andre midler, eks. bundne driftsfond, i den likvide beholdning. Svak/manglende likvid beholdning kan medføre at det i perioder ikke er tilstrekkelige midler til å betale ut lønn. Situasjonen som har vært anstrengt over flere år viser de siste årene en gunstig utvikling.

Sammen med langsiktig lånegjeld uttrykker arbeidskapitalen kommunenes finansielle handlefrihet. Utviklingen i arbeidskapital er skapt av frigjorte midler med fradrag for det som er brukt til investeringer. Utviklingen i langsiktig gjeld bestemmes av forholdet mellom nye låneopptak og avdrag på tidligere opptatte lån og viser kommunens gjeldsbelastning.

Arbeidskapitalen og likviditet:

Tall i 1 kroner	Regnskap 2025	Regnskap 2024	Regnskap 2023
Anskaffelse - anvendelse av midler	8 745 191	5 300 694	15 193 332
Endring i ubrukte lånemidler	- 7 710 907	6 156 687	610 795
Endring i arbeidskapital	- 16 456 098	- 855 993	14 582 538

Arbeidskapitalen hadde en negativ utvikling i 2025.

1.6 Samfunn og økonomiske utfordringer

Kommunens økonomi bestemmes i hovedsak av statlige overføringer knyttet til folketall og befolkningssammensetning. Dette har gitt oss store utfordringer de senere år knyttet til å tilpasse utgiftssiden i forhold til inntektene. I budsjett og økonomiplan 2025-2028 ble det budsjettert med bruk av disposisjonsfondet med 9,138 mill (inkl. regulering) kr i 2025, 2,882 mill kr i 2026, 2,739 mill kr i 2027. I 2028 avsetning på ca 5 mill kr. I økonomiplanen 2026-2029 nås ikke disse målene. Vega kommune har et stadig press på økonomien som må vies stor oppmerksomhet. Investeringer innenfor omsorg, barnehage, skole, idrett- og friluftsliv, verdensarvesenter, fiskerihavn og infrastruktur de siste 7-15 år har gitt oss gjeld helt i 'toppen' og det vil by på store utfordringer framover med å tilpasse driften til økte utgifter knyttet til dette. Likeledes større krav og forventninger til kommunale tjenester. Vega har de siste årene klart å sette av økonomiske reserver. Det er viktig for å møte for eksempel store brukersaker, tiltak for å rekruttere arbeidskraft, omlegginger i inntektssystemet, renteøkning og lignende. Når kapitalkostnadene på lån løper for fullt er det viktig at kommunen får inntekter på den kapitalen som er investert slik at vi har en målsetting om et netto driftsresultat som er over det som er anbefalt og i henhold til målsettingen i økonomiplan 2026-2029 som er balanse.

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen er av stor betydning for en kommunes økonomi. Med utgangspunkt i innbyggerne, og deres behov, skal infrastrukturen utvikles og tjenestetilbudet dimensjoneres, samtidig som kommunens faktiske inntekter er knyttet til innbyggerne gjennom inntektssystemets kriterier og skatteevnen til de samme innbyggerne.

Framskrivning folketall pr. 1. januar (SSB) viser at folketallet vil holdes på samme nivå (2025) i 2050 (1209).

Utviklingen i folketallet de siste 13 årene viser en nedgang på 69. Pr. 1. januar (SSB)

Befolkning

1951	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2020	2021	2022	2023	2025
2395	2178	2002	1750	1549	1414	1288	1200	1182	1175	1219	1206

Også sammensetningen av innbyggerne påvirker rammetilskuddet. Hvis antall barn i aldersgruppen 6-15 år (grunnskolealder) endres, vil dette påvirke kommunens inntekter gjennom inntektssystemet i betydelig grad. Det samme vil gjelde hvis antall eldre endres fordi disse to gruppene er sterkt vektlagt gjennom utgiftfordelingen i inntektssystemet.

Befolkningssammensetningen gjenspeiler ellers en noe "eldre" befolkning enn gjennomsnittet i Nordland. Spesielt i aldersgruppen mellom 67-79 år er det en viss overrepresentasjon, mens kommunen ligger under fylkesgjennomsnittet og kostragruppen² på innbyggere under 6 år.

Dersom utviklingen med nedgang i folketall vil fortsette vil det ha stor betydning for utviklingen av tjenestetilbudet i vår kommune.

2.0 Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen

Her kan det gis opplysninger om utviklingen i tjenester og hvordan utviklingen har vært i forhold til måltall i årsbudsjettet. Vi har som nevnt ovenfor ikke satt noen måltall eller målbare budsjettpremisser i budsjettet for 2025 utover de målsettinger som er satt i kommunens styringsdokumenter som kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen/årsbudsjettet. Etter kommuneloven skal årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger og de målene og premisser som budsjettet bygger på. Budsjettpremisser skal være politikernes premisser for hva administrasjonen skal oppnå for de rammene/bevilgningene de har fått på et område. De skal være så tydelige og objektive at det er mulig å måle i hvor stor grad budsjettpremissene er oppfylt og kommunedirektøren skal i årsberetningen gi dekkende opplysninger om eventuelle avvik.

Uansett så er utgangspunktet for å identifisere vesentlige premisser for bruken av bevilgningene årsbudsjettet. Av budsjettokumentene til økonomiplan 2025-2028 er sammenhengen mellom økonomiplan og kommunens planverk omtalt. Her framgår at det bør være et mål av vi får til en sammenheng mellom kommuneplan, økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding. Gjennom slike gjennomgående prosesser kan vi bli mer tydelige på hvilke mål vi har samt at vi i større grad kan vise i hvilken grad de er oppnådd. Årsmeldingen (inkl. årsberetningen) for 2024 ble inndelt i tråd med den fastsatte inndeling av kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i juni 2007, ferdig revidert og vedtatt i kommunestyret i desember 2024.

² KOSTRA (KOMMune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kommunene er gruppert i grupper, etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser.

3.0 Sykefravær

Legemeldt sykefravær: egen virksomhet sammenlignet med andre

År	Vega kommune	Kommunal forvaltning	Hele landet
2022	7,0 %	7,8 %	5,7 %
2023	8,1 %	8,1 %	6,0 %
2024	10,0 %	7,8 %	5,8 %
2025	8,8 %	6,57 %	5,8 %

Tabellen viser at sykefraværet i Vega kommune over tid har ligget høyere enn både kommunal forvaltning og landsgjennomsnittet. Samtidig ser vi en positiv utvikling fra 2024 til 2025, med en reduksjon fra 10,0 % til 8,8 %.

Det er betydelige variasjoner mellom virksomhetene:

- Barnehage: 21,1 %
- Syke- og aldershjem: 9,6 %
- Hjemmetjenesten: 7,2 %
- Skole: 8,3 %

Dette viser at enkelte virksomheter har et særlig utfordringsbilde, spesielt barnehage. Utviklingen gjennom året viser at sykefraværet varierer, men samlet sett holder seg på et relativt høyt nivå.

God dialog mellom arbeidsgiver og arbeidstaker er en forutsetning for å lykkes i sykefraværarbeidet. Det er derfor satt i gang et mer systematisk arbeid med tettere oppfølging, økt bruk av data og samarbeid med NAV, legetjenesten og bedriftshelsetjenesten, med mål om å forebygge langtidssykefravær og redusere frafall fra arbeidslivet.

Det er også igangsatt et arbeid med å revidere sykefraværstrutinene, med mål om å tydeliggjøre både lederes og medarbeideres ansvar i oppfølgingen og sikre en mer forutsigbar og lik praksis i hele organisasjonen. I denne sammenheng er det etablert dialog med fastlegene og NAV for å styrke samhandlingen.

Det legges særlig vekt på prinsippet om «tidlig og tett på», slik at lengden på fraværet avklares tidlig og det blir enklere å legge til rette for raskere tilbakeføring til arbeid. Samtidig skal oppfølgingen bidra til at den ansatte opplever å bli sett, ivaretatt og fulgt opp på en god måte.

Inkluderende arbeidsliv (IA)

Vega kommune har vært IA-virksomhet siden 2002.

Hovedmålet er å forebygge og redusere sykefravær, styrke nærvær og arbeidsmiljø, samt hindre frafall fra arbeidslivet.

Kommunen har hatt jevnlig kontakt med NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten (ANT) som har bidratt med kompetanse, kurs og oppfølging.

Det vurderes at IA-arbeidet til nå i stor grad har vært basert på tiltak, og i mindre grad på tydelige mål og systematisk oppfølging.

Det er derfor behov for å fastsette tydelige IA-mål for perioden 2025–2028.

Fremover skal det blant annet arbeides med:

- å tallfeste mål for sykefravær og nærvær
- å styrke tidlig og tett oppfølging
- å øke bruk av tilrettelegging, og få ansatte raskt tilbake i arbeid
- å øke antall arbeidsut prøvinger
- å arbeide mer målrettet med kjønnsbalanse og heltidskultur

IA-arbeidet skal i større grad kobles til internkontroll og styringssystemer, og følges opp mer systematisk.

Samlet vurdering

Vega kommune har i 2025 hatt et fortsatt høyt sykefravær, men med en positiv utvikling fra året før. Det er satt i gang flere tiltak som gir et bedre grunnlag for videre forbedring. Internkontrollarbeidet viser tydelig fremgang, særlig gjennom økt avvikrapportering og bedre struktur.

Likestilling og etikk er ivaretatt på overordnet nivå, men krever mer systematisk arbeid fremover.

Kommunen er samlet sett på god vei, men det gjenstår fortsatt arbeid for å oppnå ønsket nivå på styring, kvalitet og nærvær.

4.0 Likestilling mv

I årsberetningen skal det redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling. Et stort flertall av kommunens ansatte er kvinner, og flere arbeider i deltidstillinger. I de fleste tilfeller er dette etter ønske fra arbeidstakerne. Undersøkelser fra KLP viser at mange kvinner foretrekker deltid.

Vega kommune har vedtatt en lønnspolitisk plan hvor det tas hensyn til likelønn og likestilling. Likestilling skal vurderes ved alle kunngjøringer og tilsetninger, og ansatte og ledere skal aktivt bidra til å fremme dette.

Kommunen har ikke utarbeidet en egen tiltaksplan for likestilling eller funksjonsnedsettelse. Arbeidet har i begrenset grad vært systematisert, og det vurderes at det har vært varierende fokus på området.

Kjønnsfordeling i kommunestyret:

- 4 kvinner
- 11 menn

Likestillingsutvalg:

- Marius Vikstrøm Engen – vara Pål Lorentsen
- Kari Renate Nilsen – vara Vibeke Steinsholm
- Morten Mortensen – vara Nikolai Mortensen

Råd for personer med nedsatt funksjonsevne:

- Katrine Grindhaug, leder – vara Eirin Sleteng
- Elisabeth Johansen – vara Wenche Mathisen
- Gro Bjørge – vara Olaug Lauvås
- Liv Ludvigsen – vara Elin Evensen

Det legges til grunn at arbeidet med likestilling og mangfold skal styrkes fremover, og at det skal være økt fokus på dette inn i 2026 og at vi får konkretisert arbeidet her.

5.0 Etske retningslinjer og varsling

Kommunelovens formålparagraf § 1-1 markerer at kommunen skal være tillitsskapende, effektiv og bærekraftig. Redegjøringsplikten i § 14-7 innebærer at kommunen må arbeide aktivt for høy etisk standard.

Etisk standard hos ansatte og folkevalgte er et viktig fundament for god internkontroll og for å forebygge korrupsjon og misligheter.

Vega kommune har vedtatt varslingsrutiner i august 2025. Arbeidet med revisjon av Etske retningslinjer startet i 2025 og skal til politisk behandling i 2026. Det er viktig å sikre at ansatte og folkevalgte er godt kjent med retningslinjene.

Det vurderes at kommunen har et godt grunnlag, men at det er behov for bedre implementering og forankring i organisasjonen.

6.0 Internkontroll

Kommuneloven § 25-1 stiller krav om at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter etterleves, og at tjenestene holder tilfredsstillende kvalitet.

Internkontroll omfatter de systematiske tiltakene kommunen iverksetter for å sikre måloppnåelse, kvalitet i tjenestene, etterlevelse av regelverk og kontinuerlig forbedring. Kommunen har over tid hatt utfordringer knyttet til lav rapporteringsgrad på avvik og begrenset systematikk i internkontrollarbeidet. Dette har gjort det vanskelig å bruke avvik og styringsdata aktivt i forbedringsarbeidet.

I løpet av 2025 og inn i 2026 er det imidlertid registrert en tydelig positiv utvikling. Avviksrapporteringen har økt vesentlig sammenlignet med tidligere nivå, hvor det tidligere kun ble meldt et fåtall avvik per måned. I 2026 er det registrert en betydelig økning, blant annet med over 50 meldte avvik i en enkelt måned.

Dette vurderes som en positiv utvikling, da økt rapportering gir bedre oversikt over risiko og forbedringsområder. Arbeidet med å styrke avvikskulturen er sentralt, og har bidratt til økt bevissthet rundt viktigheten av å melde avvik. På sikt vil dette også bidra til et bedre ytringsklima, hvor ansatte i større grad opplever det som trygt og naturlig å si ifra.

Det er lagt vekt på bred involvering i organisasjonen, slik at internkontrollarbeidet forankres i alle virksomheter. Opplæring av både ledere og ansatte har vært en viktig del av dette arbeidet, og tiltakene har allerede gitt resultater i form av økt rapporteringsgrad.

Videre arbeides det aktivt med å styrke internkontrollen gjennom følgende tiltak:

- opplæring av ledere i digital ROS (risikovurderinger) i Compilo, som er kommunens avvikssystem
- systematisering av aktiviteter i virksomhetene, blant annet gjennom bruk av HMS-årshjul
- styrking av verneombudenes rolle og kompetanse, med tydeliggjøring av ansvar
- etablering av egne internkontrollgrupper i virksomhetene, for å sikre bedre forankring og kontinuitet i arbeidet
- digitalisering av prosedyrer og rutiner, slik at disse blir mer tilgjengelige og lettere å etterleve

Det er også igangsatt arbeid med å strukturere og samle rutiner og prosedyrer i internkontrollsystemet, med mål om at ansatte og ledere enkelt skal finne frem til gjeldende praksis og styringsdokumentasjon.

Internkontrollarbeidet skal i større grad integreres i den daglige driften, og være et verktøy for ledelse, styring og forbedring, ikke et system ved siden av.

Målet er å utvikle et levende internkontrollsystem som brukes aktivt i hele organisasjonen, og som bidrar til bedre kvalitet, økt etterlevelse og mer effektiv drift.

Kommunen er på god vei i dette arbeidet, men det gjenstår fortsatt arbeid før internkontrollen er fullt ut implementert og fungerer helhetlig i alle virksomheter.

I årsrapporten til Kystriktet IKT framgår blant annet at arbeidet med beredskap, informasjonssikkerhet og personvern hatt høy prioritet i 2025. Dette er områder som krever kontinuerlig oppmerksomhet og videreutvikling, og hvor Kystriktet IKT i stadig større grad har blitt en viktig faglig pådriver for kommunene i regionen.

Fire av medlemskommunene har i 2025 fått gjennomført en ekstern revisjon med fokus på informasjonssikkerhet og personvern. Revisjonen hadde som mål å vurdere modenheten i kommunenes arbeid, eksisterende kontrollmekanismer og samsvar med gjeldende regelverk.

Ledermøter

I ledermøtene gjennomgår kommunedirektøren sammen med sine ledere ulike tema knyttet til internkontroll, herunder det som gjelder økonomi, rapporter fra kommunerevisjonen og tilsynsmyndigheter. Felles budsjettdag på høsten med ekstern bistand fra systemleverandør.

Økonomi- og finansreglement

Det har ikke vært satt av tilstrekkelig tid til dette i 2025. Viktig at dette kommer på plass slik at vi får gå gjennom alle rutiner. Nytt reglement planlegges lagt fram til politisk behandling våren 2026.

Vega, 31.03.2026/korrigert 17.04.2026

Berit Erdal
kommunedirektør